

JOSEF JAŠKE

30. 1. 1913 Nymburk – 20. 6. 2001 Oxford

Josef Jaške pocházel z rodiny ruského legionáře. Po dokončení místní reálky čerpal první vojenské zkušenosti na Dělnické záložní důstojnické škole v Josefově, později pokračoval ve studiu na Vojenské akademii v Hranicích. Od mládí sportoval. Svůj osud a celoživotní lásku nakonec věnoval letectvu, výcvik pilota absolvoval v leteckých akademiích se sídly v Prostějově a Chebu. Po vyřazení v hodnosti poručíka působil krátce jako instruktor v Prostějově, potom zastával funkci velitele letecké pohraniční hlídky v Liberci v hodnosti nadporučíka.

V okupovaném Československu nehodlal zůstat, emigroval do Polska a později do Francie. Zde byl 1. 12. 1939 včleněn do stíhací letky Groupe de Chasse II/5 jako operační pilot. Ve Francii sestřelil nacistický letoun a musel dvakrát nouzově přistávat. Po obsazení země našel Jaške útočiště ve Velké Británii. V srpnu 1940 vstupuje do jednotek R. A. F., konkrétně k 312. československé stíhací peruti: v říjnu stejného roku sestřelil druhý nepřátelský letoun. Jaškeho bojové a morální vlastnosti byly v roce 1941 oceněny jmenováním do funkce velitele letky 313. perutě, později byl také přidělen k velitelství stíhacího letectva R. A. F. Konec letcovy válečné kariéry nastal 26. 11. 1942, jeho letoun se poblíž Cardiffu zřítíl do moře a on sám byl zachráněn zvláštní shodou okolností. Dalších 6 měsíců pak strávil v nemocnici ve městě St. Athan. Po rekonvalescenci působil jako asistent leteckého přidělence R. A. F. v Kanadě a v roce 1945 prodělal kurs na válečné škole v USA.

Po návratu do Československa studoval na vysoké válečné škole, v roce 1946 byl povýšen do hodnosti podplukovníka generálního štábu a jmenován náčelníkem štábu v oblasti Bratislavy. Dne 2. 2. 1948 byl z letectva propuštěn a zařazen do zálohy. Stejného roku Jaške poznal, že pro lidi jeho typu není v republice místa, a ilegálně emigroval do zahraničí s působištěm ve Velké Británii. Prchal přes Dunaj do Rakouska a v rodné zemi musel zanechat u babičky ani ne půlroční dceru Dagmar. Celá rodina se kompletně sešla až v roce 1963, a to jen díky úsilí anglické královské rodiny.

V emigraci Josef Jaške nejdříve pracoval v továrně a procházel důkladnou bezpečnostní prověrkou, teprve potom byl opět zařazen do R. A. F. Znova působí jako stíhací pilot i v Africe, velí navigační škole, pracuje v radarové kontrole, dělá styčného důstojníka u francouzského letectva, končí na radarové kontrole v Gibraltar. Do zaslouženého důchodu odchází 31. 5. 1968.

Zemřel 20. 6. 2001 a 28. 10. 2001 byl jeho popel uložen na čestném československém pohřebišti v Brookwoodu. Před smrtí ještě stačil navštívit rodnou zemi a Nymburk. V roce 1992 bylo Josefu Jaškemu uděleno čestné občanství města Nymburka a v roce 2003 mu byla na rodném domě v Masarykově ulici č. p. 883 odhalena pamětní deska.

VILÉM BUFKA

11. 8. 1915 Nymburk – 21. 11. 1967 Praha

Vilém Bufka prožil mládí v nymburské železniční kolonii, kde v letech 1922-1926 absolvoval pětiletou školu v Komenského ulici. Před válkou sloužil u 82. letky a 5. leteckého pluku v Brně s hodností četař-pilot.

V roce 1939 odešel jako většina podobných do Polska, 29. 7. 1939 pak odplul lodí Chrobry do Boulogne ve Francii. Letecký přeškolovací výcvik prodělal v městě Toulouse a byl přidělen k operační letce na letišti Chamount, kde vykonával funkci pilota bombardéru. Po kapitulaci Francie prchá malým sportovním letounem do Afriky, konkrétně do Alžíru. Další cesta vede přes Oran do Casablanky, odtud se plaví na uhelné lodi do Gibraltarů. Z něj odplouvá lodí Neurálie do Liverpoolu.

Pobyt ve Velké Británii začíná krátkou karanténou v táboře Cholmondeley, pak je odvelen do Cosfordu, posléze do Honningtonu a nakonec do Wrethamu. Je zařazen k 311. československé bombardovací peruti a 16. 12. 1940 uskutečňuje první bojový let.

Jeho osudová válečná chvíle nastala v noci z 22. na 23. června 1941. Po náletu na Brémy byl jejich Wellington KX-T, T 2990 sestřelen německým nočním stíhačem oberleutnantem Princem Egmontem zur Lippe-Weissenfeld s letadlem Messerschmitt Bf 110, který startoval ze základny v Bergenu. Z šestičlenné posádky bombardéru ve složení A. Rozum, J. Hejna, K. Valach, V. Konštický, L. Smrčka se zachránil pouze 1. pilot Vilém Bufka. Letec dopadl těžce zraněný na pobřeží u holandské obce Niewe Niedrop, měl zlomenou nohu nad kotníkem a několik tržných ran na hlavě i po celém těle. Z posledních sil se „vydrápal“ k okraji pobřeží a ztratil vědomí, z kterého se probрал až po dvou dnech v nemocnici. V dalším období následovala téměř čtyřletá Bufkova anabáze po zajateckých táborech, nejdřív v Dulag Luft ve Frankfurtu nad Mohanem, pak zajatecký tábor IXC v Bad Salza, Stalag Luft III. v Saganu a Stalag Luft I. v Barthu. Jako příslušník tehdejšího protektorátu byl kratší čas vězněn i v Petschkově paláci v Praze a byl odsouzen k smrti. Vilém Bufka neztratil přízeň „šťěstěny“ při pádu vlastního bombardéru a stejný osud ho potkal i po vyhlášení trestu nejvyššího. Rozsudek nebyl vykonán a on se dožil konce války. V letectvu R.A.F. měl V. Bufka označení W/O 787572.

Po skončení války byl ppor. let. Vilém Bufka v říjnu 1945 nastoupil v Olomouci do Školy pro učitele létání. Po jejím absolvování, během něhož byl povýšen postupně na nadporučíka letectva, byl zařazen na Letecké učiliště a v březnu dokonce na Leteckou vojenskou akademii v Hradci Králové jako učitel létání. Za krátko se z něj stal kapitán letectva.

V dubnu 1947 byl ze zdravotních důvodů přeřazen jako referent motorového létání k Hlavnímu inspektorátu branné výchovy MNO. Jeho úkolem bylo přezkušovat letecké záložníky.

V říjnu 1948 byl povýšen na štábního kapitána. Už 1. května 1949 byl dán na dovolenou s čekáním a o půl roku později, 1. listopadu, přeložen do výslužby. Následovala dlouhá léta ústrků a pronásledování. Až v šedesátých letech mohla vyjít kniha jeho vzpomínek, pod názvem „Bombardér T-2990 se odmlčel“.

Zdraví bývalého pilota bombardéru, dvoumetrového usměvavého obra, se však i nadále rychle zhoršovalo. V listopadu 1967, konkrétně 20. listopadu, štábní kapitán letectva ve výslužbě Vilém Bufka zemřel.

JAROSLAV ČERMÁK

27. 4. 1917 Nymburk – 4. 6. 1943 Tauton

Jaroslav Čermák prožil mládí v Nymburce v železniční kolonii. V roce 1938 byl vyřazen z Prostějova jako důstojník letectva v záloze. 21. 8. 1939 Čermák opouští rodinu a míří z Prahy do Beskyd, kde hledá

kontakt k přechodu moravsko-polské hranice. O tři dny později hranici překračuje ve skupině 6 osob, dva členové skupiny jsou při přechodu zastřeleni.

Do řad zahraničních odbojářů se Čermák hlásí v Krakově a je přijat do polského letectva. Je účastníkem prvních dnů války, obrana Polska trvá pouze 18 dnů. Shodou okolností se v době ukončení bojů nalézá na území obsazeném Rudou armádou. Čtyři měsíce pak žije ve Lvově bez finančních prostředků a v chaosu. V Sovětském svazu se hlásí do formovaných řad československého odboje a zažívá všechny peripetie života v místním prostředí. Jeho situace se mění až po pádu Francie, kdy českoslovenští letci začínají odjíždět ze Sovětského svazu do Velké Británie. Čermák odjíždí do Turecka, kde je britským diplomatem přijat do řad R. A. F. Potom pluje lodí do Egypta, je svědkem útoku italské ponorky a bombardování, vylodí se v Port Saidu. Kratší dobu působí v Ismailii, na britské vojenské základně.

Z Egypta se vydává na strastiplnou cestu směrem do Velké Británie, nejdříve však do Indie. Potom se nalodí na loď Narkunda, plavidlo obeplouvá Afriku, proplouvá Atlantikem a v listopadu 1940 zakotví v cíli celé cesty. Po příjezdu je Čermák zařazen k 313. československé stíhací peruti. V dalším období prodělává tvrdý výcvik, a ještě tvrdší souboje s německými stíhači a osádkami nepřátelských bombardérů.

Životní pouť Jaroslava Čermáka končila dne 4. 6. 1943, kdy zahynul při letecké nehodě poblíž nádraží u města Tauton (Somerset). Jeho ostatky byly 8. 6. 1943 uloženy do hrobu č. 8346 na hřbitově St. Marys Cemetery Tauton. V letectvu R. A. F. měl Čermák označení F/O 61546.

OTOKAR RANDÁK

18. 10. 1926 - 12. 6. 2019

Otokar Randák, skautským jménem Oskar, se narodil 18. října 1926 v Nymburce. V roce 1937 vstoupil do nymburského 2. oddílu skautů skautské organizace Junák, který se začal specializovat na vodáctví. Po okupaci ČSR a rozpuštění Junáka se jedna družina nymburského 2. oddílu rozhodla pokračovat v činnosti pod vedením Oskara, svého nejstaršího člena. Družina se později registrovala v Klubu Mladého hlasatele pod č. 1717 jako „Hoši přírody“. V roce 1943 pět členů družiny vytvořilo posádku plachetnice Vorvaně – loď si sami postavili. Během války organizoval vedoucí 2. oddílu nymburských skautů a velitel hasičské a civilní protiletecké ochrany Otto Hamtil (Sáhíb) tajný výcvik skautů. Jeho svěřenci vytvořili zpravodajskou štafetu k předávání informací pro parašutistické výsadky na území protektorátu (Zbojníci, později Zpravodajská brigáda). V posledním válečném roce se družina začlenila do tzv. Dispoziční čtyř hasičského sboru v Nymburce. Od vypuknutí květnového povstání proti německým okupantům až do poloviny června 1945 byla dispoziční četa nasazena jako stráž národního výboru v Nymburce. Působili také jako moto a cyklospojky, zapojili se do obrany mostu přes Labe.

Těsně po válce se Otokar Randák a jeho družina zapojili do budování přístavu vodních skautů Modrá flotila v Nymburce. Přišel ale únor 1948 a protestní pochod studentů na Pražský hrad, kterého se Oskar zúčastnil. Následovalo jeho vyloučení ze školy a poté narukoval k Pomocným technickým praporům. Vysokou školu dostudoval až po roce 1989. Celý život pak pracoval v energetice, což mu umožňovalo cestovat na montáže a stavby elektráren do „spřátelených“ exotických zemí, jakými byly Čína nebo Vietnam. Oskar vedoucím oldskautského klubu vodních skautů „Hlavní přístav“ a spoluzakladatelem školicího skautského střediska ve vile Tortuga v Nymburce, kterou skautům darovali sourozenci Rumlovi.

SOUROZENCŮ RUMLOVÝCH

JUDR. KAREL RUML

25. 6. 1928 – 25. 7. 2020

Narodil se 25. 6. 1928 v Praze. Dětství a mládí prožil v Nymburce, ve vile na Zálabí v bývalé ulici Tomáše Černého (dnes Kolínská ulice).

Absolvoval Masarykovu obecnou školu a reálné gymnázium, kde v r. 1947 maturoval. Ze studií na Právnické fakultě UK v Praze byl při prověrkách v r. 1949 vyloučen. Od 30. 9. 1951 byl v evidenci města Nymburka veden jako „nezvěstný“. Podařilo se mu totiž 11. září 1951 ujet tzv. „Vlakem Svobody“, která vyšla v brněnském nakladatelství Barrister&Principal v r. 2001. JUDr. K. Ruml se později dostal do Kanady a od r. 1961 žil v USA. Jeho zájem o Nymburk neopadl ani po letech a po změně režimu v r. 1989 ho často navštěvoval.

Pan Ruml se později dostal do Kanady a od roku 1961 žil v USA. Jeho zájem o Nymburk neopadl ani po letech a po změně režimu v roce 1989 město často navštěvoval. V roce 1993 paní MUDr. Eva Rumlová, jeho sestra žijící ve Švýcarsku, věnovala ve shodě s ním rodinnou vilu a zahradu na Zálabí skautům (dnes skautské středisko Tortuga na místní i celostátní úrovni) a dům na náměstí městu Nymburk. Karel Ruml se Stanislavem Randákem iniciovali v roce 1998 také vydání knihy dobových pohlednic města a téměř polovinu nákladů spojených s vydáním této významné publikace uhradili právě JUDr. Karel Ruml a MUDr. Eva Rumlová. Panu Karlu Rumlovi a Evě Rumlové byly 8. 10. 2001 uděleny tituly „Čestný občan města Nymburka“ za trvalou péči o město.

MUDR. EVA RUMLOVÁ

9. 4. 1930 – 21. 1. 2020

Základní školu a gymnázium absolvovala v Nymburce. Poté vystudovala Lékařskou fakultu UK v Praze. Nejdříve působila v Mladé Boleslavi a poté pracovala na dětské chirurgii v nemocnici na Bulovce. V roce 1968 emigrovala do Velké Británie a po několika letech zakotvila ve Švýcarsku, kde dlouhodobě pracovala jako dětský chirurg v Luzernu. Aktivní členka skautského hnutí v Nymburce. Po roce 1990 věnovala spolu se svým bratrem nymburským skautům rodinnou vilu Tortuga na Zálabí a dům na náměstí darovala městu. Iniciátorka vydání knihy Nymburk – kniha dobových pohlednic; uhradila polovinu nákladů spojených s vydáním reprezentační publikace. Od roku 2001 Čestná občanka města Nymburka.